

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Bedő Albert.

— A székely kivándorlási kongresszus elnöke. —

Bedő Albertnek a neve nem ismeretlen ennek az ujságnak olvasói előtt. Bedő, mint volt földmivelésügyi államtitkár meleg szeretettel karolta fel a földmivesosztály ügyeit; az ő tervei, melyeket államtitkár korában szőtt, részben már megvalósultak, részben most vannak a kivitel előtt. De a magját, az alapvetését a munkának Bedő az államtitkár végezte.

Most sem pihen Bedő Albert, hanem tevékenykedik, fáradozik a székely kérdés megoldásán.

Mint erdélyi emberbe, belehelyeződött az erdélyrészi kivándorlási kongresszus rendezősege részéről a bizalom s a kongresszus elnökévé választották meg egyhangulag.

A választás szerencsés volt, mert Bedő Albertnél jobban kevesen ismerik a székely kérdést, nagyobb szeretettel és munkabírással senki nem kezeli ezeket a fogas kérdéseket. Az ő vezetése alatt maradandó munkát fog végezni az augusztus végén tartandó székely kongresszus, melyet a kies Erdély egyik gyönyörűsége vidékén, Tusnád fürdőben tartatnak meg. Most, hogy ez alkalmából Bedő Albert arcképét bemutatjuk olvasóinknak, egyuttal fölemlítjük azt is, hogy Bedő Albert nemcsak mezőgazda, de kiváló erdész is.

Bedő az Országos Erdészeti Egyesület elnöke s az erdőgazdasági kérdések alapos ismerője.

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VI. ker., **Andrássy-ut 23. szám,**
VII., **Rottenbiller-utcza 33. sz.**

Ajánl luczernamagot, muharmagot, tarlórépamagot, piros kölesmagot, fehér kölesmagot, **BIBORHEREMAGOT,** pohánkát, mustármagot, lóbabot, téli borsót, téli bükkönyt, szőszös bükkönyt, (*Vicia villosa*), továbbá raffiaháncsot és rézgáliczot legelsőrendű minőségben, a legjutányosabban.

Vesz: bármely mennyiségben **biborherét és tavaszi repezét.**

Mindnyájunk ünnepe.

Szeptember hó 19-én lesz száz esztendeje annak, hogy a monoki nemesi udvarházban megszületett Kossuth Lajos, a magyar nép édes apja. A százesztendősi évfordulót nemzeti ünneppé kívánja avatni a hazafias magyar társadalom.

Szerintünk is igazi nemzeti nagy ünneppé kell felszentelni azt az évfordulót, olyanná, mint Szent István napja, melyet politikai, felekezeti és osztálykülönbség nélkül ünnepel az egész magyar nemzet: ur, szolga, szegény, gazdag egyaránt.

Kossuth Lajos nemzeti hős volt; ő ma már a történelemé; őt nem érintik mindennapos küzdelmeink többé; részt nem vehet annak a nemzeti nagy munkának a végzésében, mely előttünk áll, de azok az eszmék, amelyekért ő lelkesedett, az egész nemzetnek közkincsét képezik.

Kossuth Lajos törekvései az egész magyar nép tulajdonát képezik és éppen ezért a szeptember 19-iki nagy évforduló ünnep mindnyájunk ünnepe kell, hogy legyen politikai pártok egyike-másika sem formálhat jogot arra, hogy ezt az évfordulót kisajátítsa magának; mindnyájunknak kötelessége e napon, hogy ünnepet üljön, a mult század nemzeti hőisének ünnepét. Nemzeti érzésünk úgy is nagyon lelohadt újabb időkben, mintha a nagy történelmi események iránt való lelkesedés lassanként ki veszne népünk lelkéből! Bár tudunk lelkesedni, visszaemlékezni ama nagy időkre, s azon idők dicső alakjainak nagy tetteire, akik között a legnagyobb a mult században Kossuth Lajos volt; nincs és nem is lehet semmi tekintet, amely a nemzetre ráerőszakolhatná, hogy ez ünnepnapon ne vegyen részt lelkesedése minden erejével. A nemzet nagy emberei iránt érzett tisztelet s az emlékezetökhöz való ragaszkodás volt mindenütt és mindenkor a nemzetek erkölceseinek legszilárdabb biztosítéka.

Nagy Kossuth születésének századik évfordulóját avassuk tehát olyan hazafias ünneppé, mely ünnepe lesz kunyhónak, palotának, minden magyar szívének.

Országgyűlési képviselőkből egy országos bizottság alakult a nagy nemzeti évforduló megünneplése ügyében. A bizottság az alábbi köriratot bocsátotta ki.

Kossuth Lajos születésnapját megünnepelni óhajtó közönségnek!

Ez év szeptember 19-én ünnepli a magyar nemzet legnagyobb fia: Kossuth Lajos születésnapjának 100-ik évfordulóját. Részt vesz ez ünnepen a magyar haza minden hű fia, szegény és gazdag, férfi és nő, gyermek és agg, részt vesz az utolsó tanyaház és a főváros!

A Kossuth Lajos születésnapja megünneplésének előkészítésére országgyűlési képviselőkből alakult bizottság ezen országos ünnep módozataira vonatkozó mindennemű felvilágosítással, utbaigazi-

tással, tájékozódással szívesen szolgál bárkinek, úgy egyeseknek, mint testületeknek, községeknek stb.

Szóbeli értesítést nyújt a bizottság hivatalos helyiségében, Budapesten, József-körut 31/b. I. em. minden hétfőn, szerdán és szombaton d. e. 10 órától 12 óráig. Levelek és mindennemű megkeresések ugyanoda a bizottság vagy Pallay Sándor titkár czímére küldhetők.

Az országos bizottság nevében:

Rátkay László, biz. elnök.

Embervásár.

Mindene olesó a magyarnak. A fia, akit ingyen vesznek el tőle katonának s ha lelövik a csatában, hát azt sem tudja, hogy hova temették el. A termése, buzája, bora potom áron, ha elkél. A lovát csak úgy vásárolják be a katonaság alá, ha előbb a zsidó kupecz megveszi a gazdától olesón, az azután eladja a használó sarkantyus, uniformisos uraknak drága pénzért. Csak egy portékája van Magyarországnak, ami nagyon kapós. Tudjátok-e, mi az édes atyámfiai? Megmondom. A magyar leány, a szegény magyar lány. Székelyföldről, az Alföldről, Felső-Magyarországból lelketlen ügynökök ezer és ezer számra csábitják ki fényes ígéretekkel a magyar leányokat — ott künt azután eladják őket jó pénzért az — erkölestelenségnek. Ez az embervásár. Ha Szerb-, Bolgár-, Román- vagy Törökországban seholy sem hall is az ember egy magyar szót, de ha betéved egy rossz hírű házba és megszólal magyarul, egyszerre őt, tiz kifestett orozájú leány sirva fakad: én is magyar vagyok! Hajh, ezekből mind-mind becsületes magyar anyák válhattak volna, akik hasznos fiakat nevelhettek volna az országnak, ha nem kerülnek az — embervásárra.

De van ennél még borzalmasabb embervásár is. Ide Budapestre idezudul a szegény nép ezre és százezre, hogy majd itt jobb sorsra jut, azután bele kerül a legnagyobb nyomoruságba. És a nyomoruság, az éhes has a legrosszabb tanácsadó. A becsületes emberből nem egyszer börtöntöltelék, a tisztas menyecskeből, leányzóból nem egyszer ezédát csinált. Ez a nagy nyomoruság most rettenetes bűnöket csinált Budapesten. A külvárosok nyomoruságban lévő asszonyi állatai, tüzevaló boszorkányai ezukorral, édességgel elesábitottak egy sereg 7—10—12 esztendősi kis leányt és azokat eladták az — erkölestelenségnek. És ebben a vásárban akadt még olyan gazember is, aki vásárló volt. Az egész Budapest lázong a szörnyű eset miatt, de a bűnöket alig lehet kézrekeríteni.

Egy tanulság van ebből a szörnyű embervásárból. Ti embertársaink, ha szegények vagytok is, ne jőjjetek Budapestre, mert itt a szegénység a bűnök megfertőzött pocolyájába vezet. Ti szülők pedig ne ereszszétek édes leányaitokat idegenbe, az embervásárra. Itt elesábitja még a legerősebb lelkűt is a czifra ruha, az ékszer csillogása s lesz belőle kifestett arezu, akinek utolsó stációja a szemétdomb. Csak tartsátok inkább otthon őket, ahol a munka megedzi az izmaikat a dologra, a lelküket a becsületre, a korán kelő hajnal pedig pirosra csókolja orozájukat. A becsületes leány ráakad azután mindig egy legényre, aki esküvőre viszi úgy farsang tájékán. S a lányból leszen a világnak legszebb teremtese: a kis magyar menyecske.

Az önálló vámterület felé.

Az a kérdés, hogy mi jobb a magyar földmives és kisiparos sorsának irányításánál, az önálló vagy közös vámterület-e? többször szóvá tevődött már e lapok hasábjain.

Hagyományos régi tarsolyunkban ott van az önálló nemzeti állam eszméje régtől fogva; de azok a megrázkódtatások, amelyek bennünket értek több évtizeden keresztül, óvva intenek arra, hogy el ne hamarkodjunk a dolgot. A hirtelen munka soha sem termett édes gyümölcsöt. Ausztriával közösségünk harmincz esztendeje alatt igaz, nem sok jó nap virradt a magyar földmives és kisiparosra, de a nehéz, nyomott viszonyok sulya alatt bizony nem is erősödhattünk egykönnyen. Az iparpártolásra, a magyar ipar megerősítéséről, alig beszélünk pár esztendeje, tenni meg édes-keveset tettünk ezideig. A földmivesosztály mentsvárai, a szövetkezetek is csak most vannak terjedőfélben.

Addig tehát, amíg iparunkat meg nem erősítjük, míg a magyar ipartermékeivel ki nem szorítjuk teljesen a beözönlő idegen árucikkeket, míg a földmivesosztályt a szövetkezés vértje teljesen nem fődí, kockázatos dolog volna áttérni hirtelenében a közös vámterületre. Öntsünk forró vizet az üvegbe, elreped az tőle. Ha azonban lehűtjük a forró vizet, vagy apránként öntjük az üvegbe, nem árt annak.

Az önálló vámterületre való hirtelen átmenes forró vizétől mi féltjük iparunkat és földmívelésünket, majd ha az önálló vámterület kellékeit megszereztük, szívesen mondunk bucsut a velünk közös gyékényen levő szomszédállamnak.

Ismét választanak.

Ismét követválasztás van Magyarország több választókerületében. Itt meghalt a képviselő, amott megfosztották a választásnál elkövetett visszaélések miatt képviselőségétől, ezért van szükség még a forró nyárban is új választásokra. És hogyan folynak ezek a választások? Ugy, mint régen, mikor még nem volt a választási visszaélések elkövetésére külön törvényünk. Sok helyütt etetnek, itatnak, vakmerően vesztegetnek. Csak a napokban volt a Felvidéken, Szobránczon, a képviselőválasztás. Ott a szegény agyonitatott tótok a falukban százszámra

feküdtek pálinkától részegen az utszélen. Itt egy-egy szavazatért ötszáz forintot is fizettek. Hát választás ez? Nem, ez is embervásár.

Nem politika, hanem az emberi becsület tisztessége az, hogy a polgár el ne adja meggyőződését, polgárjogát. Mert aki pénzért, italért eladja a szavazatát, az megérdemli embertársai megvetését, mert hiszen polgári becsületéből adott el egy darabot. Így magyarázza ezt a választási törvény is, mely most már nem ismer tréfát és egyformán súlyosan bünteti a vesztegetőt, meg azt is, aki szavazatát eladta. Ezért rendelték el most a tápéi és csongrádi választókerületekben a vizsgálatot, hogy ott történt-e oly nagymérvű vesztegetés, hogy fel kell-e hosszú időre függeszteni a kerület választói jogát. No hát ez a legnagyobb mérvű szégyen volna egy kerületre nézve s mi nem hiszszük, hogy ezt a súlyos ítéletet kimondanák Tápéra vagy Csongrádra nézve. A margittai kerületben és a zichyfalvai kerületben pedig elrendelték a bűnügyi vizsgálatot azok ellen, akik vesztegettek s azok ellen, akik elfogadták a vesztegetési pénzt s eladták magukat, mint a vásáron eladják az ökröt, szamarat. Ezek most, rájuk derülven a bűn — börtönbe kerülnek. A becsületes magyar ember el ne adja soha szavazatát. Hiszen, ha egyszer annyira sülyedtünk a tisztességben, hogy még a szavazatunkat is eladjuk, akkor jön majd a német vagy az oláh és mind megvásárolja. S akkor nem lesz Magyarország, de Németország vagy Oláhország ez az ország. Akkor majd nekünk dudálnak s mi járjuk el a medvekalamajkját.

Nagy szerencsétlenségek.

Az ember sorsa az Isten kezében van. És az Isten ebben az esztendőben nehéz sorscsapásokat sújtott az emberiségre. A nagy Oozeán egyik szigeten, Martiniquén kitört a tűzhányóhegy és százezer számra pusztította el az embereket. Most ismét a távolból hozza egy rettenetes szerencsétlenség hírért telegráf. Hamburg közelében az Elba folyón történt. Hamburgból vasárnap este elindult a *Primus* nevű gőzhajó és 185 utast vitt magával, többnyire egy dalárda tagjait. Éjjeltájt Blankenese szigetnél a *Hanza* nevű vontató gőzös neki ment a *Primus*nak s azt derékban ketté szakította. Rettenetes jelenet következett erre. A 185 utas iszonyu jajveszékelések közt a vízbe zuhant s közülök száznál több ott lelte halálát. A nagy folyam parján most százával sirnak a szerencsétlenül jártak árvái, özvegyei és zokogva keresik férjeik, atyáik, szeretteik holttestét.

Magyarországot sem kímélte meg ezen a héten az Uristen a nagy csapásoktól. Julius 20-ikára vir-

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, V., Alkotmány-utca 31.)

aratási és cséplési árjegyzéke

megjelent és kívánatra bárkinek azonnal megküldetik

radóra a Dunántul egyik virágzó városa Körmen és annak vidéke elpusztult. A sok esővíztől megdagadt Rába áttörte gátját s zugó áradata mértföldek hosszában elpusztított mindent, házat, kertet, földet, termést s a községeket, Horvát-Nadályát, Rába-Szent-Mihályt, a vasutakat. A lakosság sok helyütt kétségbeesve, kezeit tördelve áll most földjei szélén, melynek learatott termését visszi az áradat.

Máramaros vármegye Izavölgyi járását az Iza folyó pusztította el. Sok házat romba döntött az ár s minden termést s ott még aratatlan gabonát elsodorta. Ezeren és ezeren maradtak itt is kenyér nélkül. Sulyos kezével nehezedett reánk ismét az Ur, akinek kiszámíthatlanok végzései.

Katonák kinzói.

Sok szülőnek nagyot dobban a szíve, mikor ezt a czímet elolvassa és fájva kérde magában: vajjon nem az én gyermekemet kiozzák-e? vajjon nem az én legkedvesebb fiamat gyötrik-e, aki hatona? Mult héten a székesfővárosban Gerbner Jenő, a külső kerepesi-uti Ferencz József-laktanyában állomásozó 16-ik huszárezred 4-ik szakaszának közlegénye, aki a mult esztendőben vonult be katonának, őrszolgálatot teljesített. Délben kellett volna bekövetkeznie felváltásának, ezt azonban már nem érte meg Gerbner. Szolgálati karabélyával mellbe lőtte magát s szörnyet halt. Az erős Manlicher-golyó teljesen általfurta testét s a hátán jött ki.

Az öngyilkos Gerbner Jenő zsebében egy levelet találtak, mely Brihnyén, Biharmegyében lakó szüleinek volt czímezve. Ezt a levelet a katonai hatóság elküldötte a szülőknél. Gerbner ebben azt írta meg, hogy öngyilkosságának oka az a *hallatlan kinzás, amelyből nap-nap után kijutott a része.*

Gerbner különben a fővárosban lakó ösmerőseinek és rokonainak állandóan panaszkodott, hogy Kovács Dezső szakaszvezető és Kéry Ferencz káplár folyton ütök-verik. Az utóbbi napokban például az esett meg vele, hogy vesszőfuttatást rendeztek vele. Több óra hosszan kellett két sor katona között futnia, akiknek kötelességévé tette a szakaszvezető és a káplár, hogy a kezükbe adott pálezával, amint elfut előttük, végigverjenek rajta.

Az öngyilkos katona holttestén csakugyan ott voltak az ütések kék nyomai. Melle, háta telisedte volt a pálezaütések nyomán támadt sebhelyekkel, azonkívül ott látszottak fején a kardcsapások által okozott sebhelyek s állítólag a karja is el volt törve.

Kovács Dezső szakaszvezető viselt dolgai valóságga elrémitők. Így ujoncképzés idején, akit balvégzete az ő szakaszába vitt, az a verések, rugások és bordatörések egész sorozatát élte keresztül, ha ugyan kibirta a nyolczheti kiképzést. Az összevert embereket azután agyonütéssel fenyegetőzve gátolta meg a panasztevésben.

Már egy izben volt elzárva öngyilkossági esett miatt Kovács és a katonai böles vezetőség azért újra visszahelyezte, hogy folytathassa hóhér munkáját, hogy kiozza a szegény fiukat. A kiozót a hadtestparancsnok elrendelésére letartóztatták. A lapok pedig egyhangulag állást foglalnak ellene és így a közvélemény akarata megnyilvánul s egyszersmint kiviszi a katonaságnál oly nehezen található igazságkiderítést és büntetést.

A napokban a Mária Terézia laktanyában is történt öngyilkosság. Benedik Pál lőtte mellbe itt magát, mert üldözték. A vizsgálatot mindkét helyen folytatják és a napirenden levő kegyetlenkedés miatt elkövetett öngyilkosságokról tenni fognak. Ezt elvárjuk, ezt követeljük.

Forrongás Dél-Afrikában.

Szinte megjósolhattuk volna, hiszen valójában vártuk, hogy a három évig tartó angol-bur háború a békekötéssel nem fog egyszerre elnémulni. Emlékezzünk csak vissza a magyar szabadságharc utáni időkre. Leraktuk a fegyvert, kiesavarták kezünkől a szabadság dicső zászlóját, de azért nem tudták a külsőségekkel együtt a belső érzelmet is elpusztítani. Ránk jöttek az osztrák szolgák és sanyargattak, házainkat telerekták egy utálatos madárral, kétfejű sasokkal, — de hiába volt mindez. Mi azt a madarat még sem szeretjük meg. Utálták ősapáink és undorodni fognak tőle unokáink, mert szomorú emlék, a szabadságunk megölésének emléke kötött ahhoz.

Eppen így vannak a burok Dél-Afrikában, honnan a békekötés után hat hétre már riasztó hírek jönnek Angliába. A bur nemzet nem esekély része árulást hangoztat. Vádolja a vezéreket főleg azért, hogy nem elég a fegyverletétel, de esküt is kívánnak. Nagyobb baj mindezeknél a fekete törzsek féktelenkedései. Ezeket a félig vad embereket az angolok a háború alatt fölfegyverezték, most aztán lefegyvereznék, ha tudnák. A fekete benszülöttek sokasága igen veszélyes, úgy az angolokra, mint a burokra.

A burok jelvényeket viselnek annak megkülönböztetésére, hogy kik helyeslik a békekötést? és kik nem? Akik a mostani helyzet ellen vannak, a háborút folytatni akarják, békétlenkednek és megtagadják a hűségüket. Utezákon bántalmazták, gunyolják a meghódítottakat, ami veszélyes helyzetet csinál, akár mint nálunk a pecovics-világban, vagy a kurucz-labanczkodás idejében.

A béke így csak papíron levő malaszt Dél-Afrikában és a véres harc igen rövid időn kitorhet újra, nem kell a békének egy emberöltőt javasolni, mint azt a mult háború után tapasztalták. A dél-afrikai hírek nagy aggodást okoznak Angolországban, ami nem ok nélkül való.

A budapesti (ipari) munkaközvetítő intézet működése.

— Az 1902-ik év második negyed. —

Az évnek az ipari munkára alkalmasabb második negyedében a munkakinálat jelentékenyen emelkedett ugyan, de nem annyira mint azt várni lehetett volna, mert a m. évi második negyeddal szemben — habár csekély mérvű — de mégis visszaesést mutat.

Ennek egyik oka a rossz időjárás, mely május és június havában uralkodott, másik, szomorúbb indoka, hogy az iparpangás nem szűnik.

A gyári tevékenység állandóan igen csekély s főleg a kisipar az, mely az intézetet igénybe veszi.

A munkakinálat ugyanis május havában 1026-al volt kisebb, mint a m. év ugyanazon havában, minek következménye lett, hogy a kínálat a f. év második

negyedében csak 11652 volt, azaz a m. évvel szemben 391-el kevesbedett.

Különösen csökkent a munkakinálat a fémiparban, hol az a múlt év II-ik negyedében 1198-at, a f. évben csak 914-et, a gépészeti iparban 330-at, 253-at, az építészeti iparban 1932-öt 1330-at tett.

Ennek természetes következményeként a jelen év második negyedében az elhelyezettek száma is kisebb volt, mint a múlt évben.

A múlt év második negyedében elhelyeztetett ugyanis 8677, a f. évben pedig csak 8132, vagyis 545-el kevesebb.

A iparpangás nagy mérvű több iparágban a munkabérek leszállítását is már maga után vonta és eredményezi, hogy különösen a fém munkások 8—10 hónapi várás után jutnak csak munkához.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

Váltóhamisítás. Pollák Samu huszonöt éves könyvelő, ezelőtt két esztendővel a Frommer testvérek budapesti ezég nevére összesen 1400 korona összegű váltót hamisított. A pénzzel külföldre szökött, de a lelkiismerete nem hagyta nyugodni. Levelet irt a főnökeinek, melyben töredelmesen bevallotta bűnét és bocsánatot kért. A váltóhamisítót a ezég följelentésére a múlt év végén letartóztatták Bécsben, a honnan Budapestre kísérték. A váltókat a leszámítoló intézet már régen megsemmisítette s így a vizsgálat során már nem szerepelhettek. A törvényszék Pollákot magánokirathamisításért nyolcz hónapi börtönnel sújtotta. A tábla helyben hagyó ítélete ellen a vádlott semmiségi panaszt jelentett be, azzal a megokolással, hogy a bíróság, noha a vádlott beismerésben volt, nem győződhetett meg kétségtelenül a vádbeli eselekmény elkövetéséről, miután a váltók nem állottak rendelkezésére. A Kuria szüneti tanácsa Székely Ferencz koronaügyész indítványára, a semmiségi panaszt elutasította.

A vérnász. Április 14-én történt, hogy Sloszárík Márton tót legény hivatlanul betoppant negyedmagával Muránszky András zólyomi gazda házába, a hol lakodalmat ültek. A vendégeket eleinte szívesen fogadták, de mivel táncz közben a legkezdetlegesebb illemszabályokat is lábbal tapodták, a fölháborodott násznép kitétte a szűrüket. Boszut lihegve rántott kést a zólyomi falurossza s összeszurkálta a két örömanyát, akik közül az egyik, Szebeniczky Györgyné elvérzett, a másik pedig hosszabb ideig feküdt sebeiben. A beszterezbányai esküdtbíróság erős fölindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés miatt negyedfél évi börtönre ítélte a vádlottat, akinek semmiségi panaszát a Kuria szüneti tanácsa Székely Ferencz dr. koronaügyész indítványára elutasította.

Gyilkos granicsár. A hajdani határörvidék több helységében még fönnáll a ház- és vagyonszűkösség, így a temesvármegyei Brestyán községben is. Gó-jáne Izsák granicsárt mód fölött fölbosszantotta az,

hogy minden pénzét odaadja Csula Máriának, a házközösség gazdasszonyának s még sem részesül kellő ellátásban. Áprilisban összeveszett e miatt az aszszonnyal s fojszével agyonverte. A fehértemplomi esküdtbíróság nyolcz évi fegyházra ítélte a gyilkost. A benyújtott semmiségi panaszt a Kuria visszautasította.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

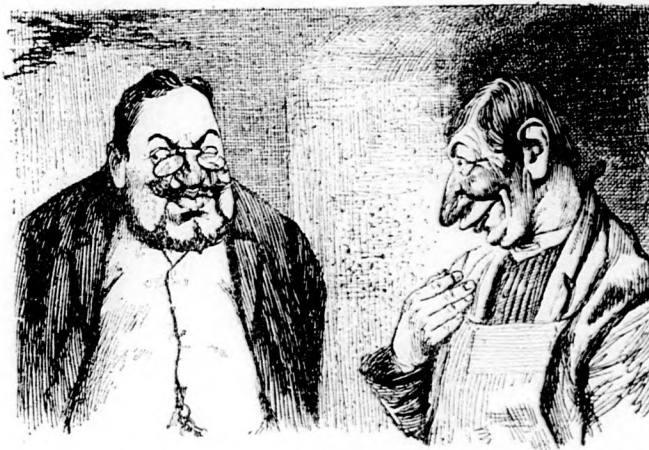
A monori szövetségi gabonaraktár.

A múlt vasárnap alakult meg Monoron a gabonaraktárszövetség, melynek nyiltan bevallott célja, hogy megmentse a környékbeli kis gazdákat a közvetítő kereskedelemtől. A raktárszövetség ugyanis átveszi a kis gazdától a terményt s annak 60—65%-át kifizeti, a pénzre szoruló gazdának. Mikor aztán jobb árak idején a raktár eladja az egyöntetűvé tett nagy buza mennyiséget, akkor a kis gazdák megkapják az ő nekik jutó részt. Az a pénz tehát, amit eddig a kis ember gabonáját összevásárló kis kereskedő zsebbe vágott, vissza kerül a gazdához, akit jogosan meg is illet, mert hiszen a szentírás is azt mondja, hogy az arasson, aki vetett.

Üdvözljük tehát Monor és vidékének értelmes gazdáit, akik fölfogták a szövetségből hárulható előnyöket s megalakították a raktárszövetséget.

A monoriak átvették a nem rég leégett gőzmalom s azt alakították át magtárrá, úgy hogy kényelmes tágas helyiség áll rendelkezésükre s sok ezer métermázsza gabona befér a raktárba.

Ismeri már.

— No hallod, Jóska, én nem engedlek le többé a pinczébe, most is részeg vagy, mint a tők.

— Pedig lássa, nagyságos uram, becsület istenemre merem mondani, hogy még ma színelvilágát sem láttam egy esőpp bornak se.

— Nem ám! mert a csap alá feküdtél és behunytad a szemedet, gazember!

• MI UJSÁG? •

Magyar gazdák milliós vesztesége. Egy szegedi lap megdöbbentő esetről ad hírt. Több gazdag vásárhelyi gazda még a múlt évben összeállt, hogy majd a börzén játszik. A veszedelmes szenvedélyt egy vásárhelyi gabonakereskedő keltette föl bennük. Nem az első, de nem is az utolsó eset ez. Sajnos, nem igen tanultak a más kárán a vásárhelyi atyafiak sem, akik most tönkrejutottak, sőt sokan a kezükbe vehetik a koldusbotot is. A milliós börzeveszteségnek áldozatai közül az egyik 220.000 koronát, a másik 60.000 koronát vesztett, azonkívül tetemes összeget fizettek számosan. Beszélik, hogy a magyarokat úgy csapták be, hogy eleintén nyerni hagyták őket. Néhány rongyos ezer korona árkülönbözetet nyertek is, amitől aztán vérszemet kaptak. Ebből is kitetszik, hogy a börzejáték nem magyarnak való mesterség.

Zivataros nyár. Az izavölgyi járásban, mint Mármaros-Szigetről írják, e hó 17-én iszonyu vihar és felhőszakadás pusztított Dragomérfalva községben és vidékén. Ejjel tört ki a vihar, amelyet még sokkal véresebbé tett a félrevert harangok zugása. Az Iza folyó partján lévő házakból, tartva az újabb áradástól, jajveszékelve hurezolkodott ki a szegény nép s nem hiába, mert a hirtelen megnőtt víz ismét elpusztította az alacsonyabban fekvő épületeket és az ugyis sokat vesztett népek kiszámíthatatlan károkat okozott. A gyors kiköltözködés alkalmával többen meg is sebesültek.

Zászlószentelés Balassa-Gyarmaton. A balassagyarmati kath. legényegylet, augusztus 10-ikén nagy ünnepet rendez. Ekkor szenteli fel új zászlóját, a melyet Mailáth Géza gróftól kapott. A felszentelést Csernoch János prelátus, orsz. képviselő fogja végezni.

Munkásházak. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter Lukács György főispán előterjesztésére 20.000 koronát engedélyezett Békés vármegyének munkásházak létesítésére. Hódmezővásárhelyen ugyancsak Lukács György főispán kezdeményezésére még a folyó évben 50 munkásház fog elkészülni és rendeltetésének átadatni 30.000 korona költséggel. A munkásházakat jó magaviseletű szegény munkások családjai kapják s ezért 12 éven át évi 50 koronát kelt fizetniök. Tizenkét év leteltével a ház az illető munkáscsalád tulajdonába megy át.

A panki lázadás. A panki lázadás előidézőit már az igazságszolgáltatás vette gondjaiba. Vasárnap délelőtt kísérte 22 esendőr a panki (hunymegyei) ellenállás vezetőit s felbujtóit, 25 férfit és egy nőt a dévai ügyzség börtönébe. A letartóztatott férfiak vállán puská volt és a nő hozta a veres zászlót. A községben helyreállt a megzavart rend. A királyi ügyész és a vizsgálóbíró a helyszínen befejezte a nyomozást, de a vizsgálat folyamatban van. A sebesültek számát még nem lehetett kipuhatolni; a lakosok tagadják, hogy sebesülés történt volna.

Izgatással vádolt szász képviselő. Korodi Lajos országgyűlési képviselő ellen tudvalevőleg a marosvásárhelyi kir. törvényszék izgatás miatt az ügyészség indítványára megindította az eljárást és a képviselőháztól Korodi kiadását kérte. A marosvásárhelyi kir. törvényszék vádta nácsa e hó 17-én kelt végzésével az ügy tárgyalását elhalasztotta mivel a képviselőház mentelmi bizottságának jelentése, amely szerint a képviselőház Korodi mentelmi jogának felfüggesztését elhatározta, formai tekintetben igen hiányos volt. A törvényszék újból meg fogja keresni a képviselőházat Korodi Lajos mentelmi jogának felfüggesztése végett.

Örült anya rémtette. Szoka községben Muntyana Valeria parasztasszony hirtelen megőrült, fejszével agyonvágta négyéves leánykáját és hétéves fiát, azután letérdelt és imádkozni kezdett. Így találták meg a szerencsétlen asszonyt s kórházba vitték.

Revolver az örült kezében. Szekesfehérvárról jön a híre, az Elite kávéház nyílt kerti lugasában Pisky László fűszerkereskedő fia, kit elmezavartnak tartanak, egy revolverből egy ott ülő társaságra minden ok nélkül rálőtt, de szerencsére nem talált.

Harcz az általános választói jogért. A szocialisták tudvalevőleg most népszavazást rendeznek az általános választói jog érdekében. Torontálmegyébe is küldtek ilyen aláírási ivateket, amelyet több faluban köröznék a lakosság között. A bánlaki járás főszolgabírája báró Hauser Károly kimondotta, hogy tilos az aláírások gyűjtése a választási jog érdekében és a gyűjtőivateket elkoboztatta. A járás több községében házkutatásokat tartottak a munkások vezetőinél, többek között Bánlakon, Karácsosony-Ligeten és Partason s a népszavazási ivateket elkobozták. A főszolgabíró ellen ezért feljelentést tesznek hivatalos hatalommal való visszaélés miatt.

Megfagyott pásztor. Borezánfalva mármarosmegyei községben pár nap előtt Bota Szimján Hodor barezánfalvi jegyző kis fiával Havasmező határában a Venderer nevű havasra marhákat hajtott fel a nyári legelőre. Még alig értek a havas aljára, borzasztó vihar kerekedett és utána nagy havazás következett. Bota a kis fiával az erdőben volt kénytelen meghuzódni, hol rájuk esteledett és ott is aludtak. Reggel az 50 éves Botát megfagyva találták.

JENCS-féle
Magyar Restitutios-Fluid
lovak és szarvasmarháknak.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

Az állatok izomerejét fokozza, kitarthatóvá, erőssé teszi; megátalja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCS VILMOS gyógy-szertára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:

Dr. Egger, Nádor'gyógyszertárban
Budapest, VI., Váci-körút 17.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Sikerült sertéskeresztelés.

A yorkshire sertés, amely hazánkban is tenyésztetik eléggé igényes állat lévén Németországban már régebben arra törekednek, hogy keresztelések által hibáit kiküszöbölve, ellentállóbakká és igénytelenobbekké tegyék. Így ujabban megkísérelték a flamand sertéssel keresztelni a yorkshireit s ezen keresztelések igen sikerülnek, különösen akkor, ha flamand koezára, yorkshirei kant bocsátanak.

Az utódok szép nagy állatok. Egy ilyen keresztelést ábránkon is bemutatunk.

A flamand-yorkshire keresztelésű állatok elvesztik szegletes formáikat, eléggé erős, de mégis vékonyabb esontozatuak, bőrük pedig nem oly vastag. Mindezenkívül még korábban is fejlődnek, mint a tisztavérű belföldi sertések, amelyeknek, tartozzanak bármely típushoz, a lassu fejlődés egyik nagy hibájuk. Amint, hogy a tisztavérű yorkshireinek a hibája az, hogy tulságosan kopasz, ezért kényes és a takarmány jó értékesítése ezéljából meleg hajlékot követel. Ezenkívül husa igen halovány s ezért a hentesek nem szeretik, szalonnája pedig nem oly kemény mint a belföldi durvább sertés szalonnája, amiért a fogyasztók nem is szeretik. Mindkettőnek hibái a keresztelésben kiegyenlítődnek s oly állatot adnak, amely lényegesen többet ér, mint bármelyik tisztavérű őse. Ezért igyekeznek a sertésenyésztés emelésére kiküldött bizottság a tőle telhető módon a gazdát erre a keresztelésre bírni.

Hányszor permetezzünk?

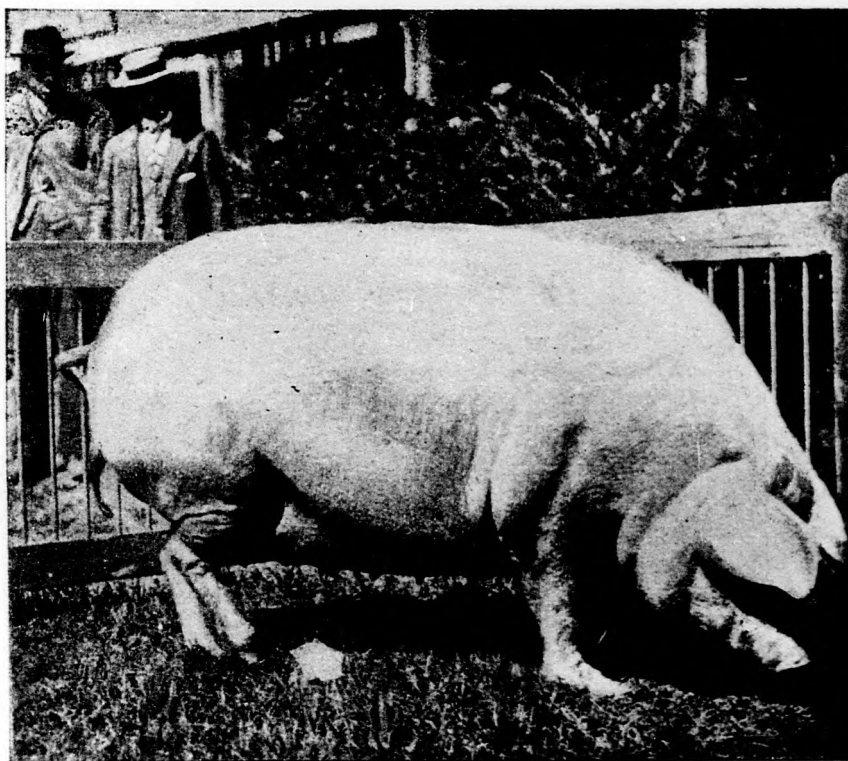
Általánosságban erre a kérdésre, hogy hány-szor kell permetezni, azért nem lehet feleletet adni, mert az nagyon is a körülményektől (főleg időjárástól és fekvéstől) függ. Vannak az országban vidékek, ahol kétszeri permetezés a legtöbb esztendőben elegendő és vannak mások, ahol háromszor okvetlenül, de többnyire négyszer kell permetezni (pl. az alföldi szőlőkben.)

Erőtéljes növésű, teljes korban levő tőkék nagyobb ellentállást mutatnak a peronosporával szemben, mint a fiatal, rosszul táplált, elesenevészedett (filloxerás vagy klorotikus) tőkék. Hegyi szőlőkben

többnyire nem dühöng annyira a peronospora, mint sik földön, rétek alatt vagy homokon s így ez utóbbi esetekben egy esetleg két permetezéssel többre lehet szükség.

Oly években, ahol a tőkék fejlődése — az időjárás szeszélyessége folytán — visszamaradt, gyakrabban kell permetezni, mint normális esztendőkben, nehogy a peronospora még jobban elesigázza a tőkét és így minden valószínűség szerint rosszminőségű mustot szüreteljünk. Ilyen esztendő például az idej.

Az egyes birtokos szükséges védekezése a szerint is módosul, hogy a szomszédos birtokosok

Flamand-Yorkshire keresztelésű kocza.

lelkiismeretesen teljesítik-e a peronospora ellen a védekezést, vagy sem. Ott, ahol nagy száma az »uri« szőlőknek sorakozik egymásmellé, melyek mindegyikében elégszer és idejében permeteznek, ott kevesebb permetezés is biztos védelmet nyújt, semmint olyan helyen, ahol a hanyag, peronosporalepett szőlők nagy számmal találhatók. Itt gyakrabban kénytelen védekezni az okszerű gazda.

A permetezések száma egyébként attól is függ, hogy milyen időjárás követ minden egyes permetezést? Az olyan permetezés, melyet tizenkét órán belül hirtelen és erős eső ér vagy melyet többnapos eső követ, az nem számít s így azt a jövő hét folyamán okvetlenül meg kell ismételni.

Gyakran hallottuk azt a panaszt, hogy valamely szőlőben permetezés előtt a peronosporának nyoma

sem volt, 5—6 nappal később pedig már telis-tele volt a szőlő ragyás levelekkel.

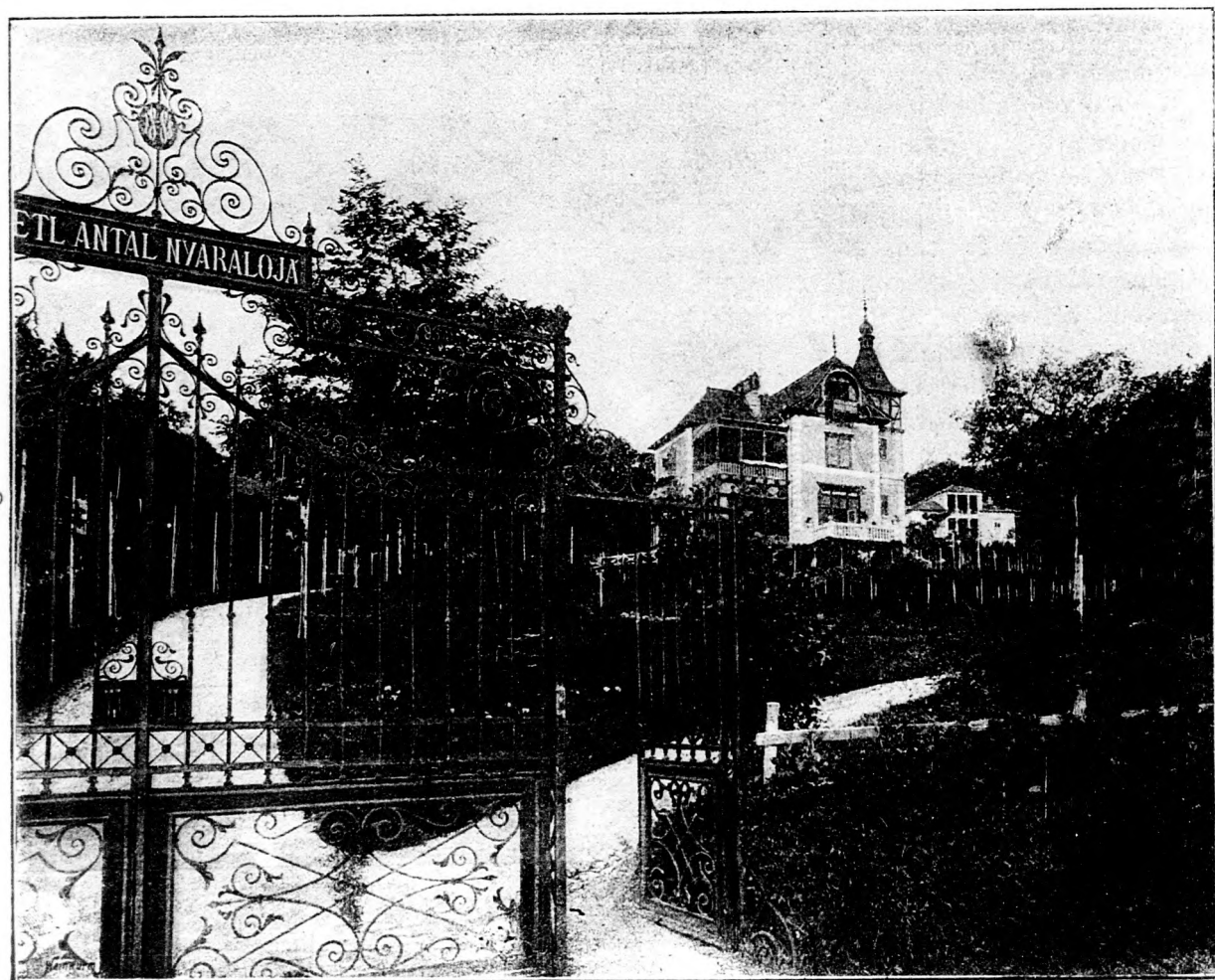
Ennek az a magyarázata, hogy az illető gazda a permetezéssel megkésített, bár szabad szemmel még a fertőzést megelőzőleg nem is győződhetett meg.

Ha bármely oknál fogva (akár helytelen anyagnak használata, az oldat gyengesége vagy meg nem felelő időjárásban teljesített permetezés folytán) szőlőinket a peronospora ellepte, úgy tekintet nélkül arra, mikor volt az utolsó per-

A lovak helyes patkolásáról.

A patkolásnál tartsuk szemelőtt elsősorban azt, hogy a ló lábán a patkót minden 5—6 hétben megújítsuk és a patát gondosan ápoljuk. A patkolás előtt a pata gondos metszésére kell vigyáznunk. Sokat a patából levágni s a nyírt lemetszeni vagy átvágni nem szabad, mert ez gyengíti a talpat és a nyírt, a szarutalp lassankint elpusztul és a ló telipatájú lesz, ami pedig sok patahibának alapja.

Legtöbb tenyésztő azután azt szereti, hogy a

Egy szép nyaraló.

metezés, nyolcz napon belül ismételjük azt meg, persze megfelelő anyaggal és helyes oldattal.

Altalában véssük emlékezetünkbe, hogy inkább egy szükséges kapálást hagyjunk el, mint egy permetezést, amivel nem azt akarjuk mondani, hogy a kapálás nem igen fontos, hanem azt, hogy a ezukorképződés szempontjából a levélzet minél tökéletesebb állapotban való megtartása még fontosabb.

Végül pedig jegyezzük meg jól, hogy sokkal helyesebb az, ha többször gyenge oldatokkal, mintha ritkán és erős oldatokkal permetezünk. *B. L.*

kovács nyáron is körmös és sarkas patkót verjen föl lova lábára, mert az ilyen tovább tart, mint a sima, nem gondolja meg azonban, hogy a körmös patkó milyen elváltozásokat okoz ugy a lábón, mint a patán, különösen igavonó lovaknál. Szabály legyen itt az, hogy amikor nincs fagy, az első lábakat sima patkóval lássuk el s a hátulso lábakra is csak akkor tétessünk körmös és sarkos patkót, ha a talaj sikamlós.

A legtermészetesebb patkó a sima papucspatkó, mert a pata ilyenkor van a földhöz a legközelebb s megnedvesedhet. A csak körmös, a mellső, a csak sarkas a patának hátulso részét távolítja el a földtől

A munkás.

s ezért főleg koesi- és háttaslovaknál alkalmazandó, mivel a kisiklást mégis akadályozza.

Hogy a ló jól van-e megpatkolva, ezt minden gazdának meg kell tudni bíráltni. Erről meggyőződést szerzendő, a lovat mindjárt a patkolás után sik talajon vezettesse ide-oda s ha az egyenletesen lép s a patkónak minden egyes része egyenletesen érinti a földet, úgy a patkó rajta maradhat. Üggetessük azután a lovat lehetőleg kemény talajon is s ha nem sántít a patkolással, meg lehetünk elégedve. Azután pihenéskor figyeljük meg a lovat. A csüd és pata oldalvász nézve egy irányban legyenek. A szarufal a pártától a hordozó szélíig szabályosan nyuljon le. A szeghajtás egyenletesen legyen elosztva, a hajlás fölött kis nyílás mutatkozzék, annak jelül, hogy a szög hegye gondosan lett a szaruba behajtvva. Egyszóval a patkó ráilljék a patára s ha eláll, csak hátulsó részén álljon el pár milliméternyire.

Ezeket megfigyelve s helyén találva, a lovak patkolását kellően ellenőriztük s nem leszünk kitéve annak a sok bajnak és kellemetlenségnek, amelyet a rossz patkolás okoz a lovaknál. A. E.

Vegyesek.

A vajkészítés kis gazdaságokban gyakran sok bajjal jár. Sokszor 1—2 hétig is várniok kell a gazdasszonyoknak, míg annyi tejfölt tudnak összegyűjteni, hogy érdemes belőle vajat köpülni. Ennyi idő alatt a tejföl sokszor megkeseredik, vagy meg is penészedik. Ajánlható ilyen esetekre, hogy a tejfölt sózzuk meg, így nemesak a tejföl lesz tartósabbá, hanem a belőle köpült vaj is jobb ízűvé válik. A sóból naponta csak egy csipetnyit kell hozzá tenni, úgy hogy a köpülésig felhasználható só ne tegyen többet, mint 30—50 grammot egy literre.

Répa a homoktalajon. Az alföldi állattartó gazdaságoknak egyik felette nagy hátránya az, hogy nem tudnak répát termelni; ugyanis a takarmányrépa alig-alig ad többet 40 q.-nál, már pedig ez oly silány termés-eredmény, hogy termelése csakugyan nem látszik indokoltnak. Eppen ezért ott, hol a takarmányrépa csak ily kevés termést ad, sokkal észszerűbb azt *murakrépával* helyettesíteni, amely a reá fordított fáradságot, a talaj gondos előkészítését, a trágyázást, sőt még a műtrágya árát is meghálálja, illetve megtéríti. Holdanként 3—4 kg. mag kell belőle s 100—150 mm. termést ad még száraz években is.

Bő áldás van, jó a termés,
Legyen vigaszt és nevetés!

Busult eleget a magyar
Végre kaczagná is akar!

«Góbbéságok» kaczagtató székely históriák és elbeszélések. Ezt az érdekes és mulatságos könyvet a „Független Ujság” előfizetői kedvezményes árban: **2 korona helyett, csak egy koronáért és 20 fillér postai díjért** rendelhetik meg az irónál. Legszélszerűbb az 1 kor. 20 fillért utalványon beküldeni *Péterfy Tamás*. IX. Budapest. Köztelek czimre.

• MULATTATÓ •

Retegen.

*Tavaszi! nem hat reám varázsod:
Testem beteg, a lelke fáradt,
Bágygyaszt a fény, kábit az illat,
A fülemile csatoghat, sirhat . . .
Nem életzaj, nem lárma kell nekem,
Csendes magány, hol megpihenhetem.*

*Uj emberek, uj elcek, versenyek:
Magamra már még én se ösmerek.
Isten, haza, család, rég elkopott;
Konezért esaholnak, mint komondorok,
Ugassatok! nem lárma kell nekem,
Csöndes magány, hol megpihenhetem.*

*Míg nő s szabadság szent eszmény vala:
Ő értek zengett a költő dala . . .
Most már zsibáru kalmárok kezén.
Vásári ügylet a Ghetto terén.
Nem orgia! nem händli kell nekem,
Csöndes magány, hol megpihenhetem.*

*A jellem sáppalt, éhen tántorog,
De lakmároznak a ezudar gazok.
Az árulás még ma is pénzt szerez
S a Megváltoké gyászos fakerezt . . .
Pilátusok! nem lárma kell nekem,
Csöndes magány, hol megpihenhetem.*

*A Nérók trónja fennáll nagy s dicsőn,
— Nagyra növeli annyi vérözön,
Míg fényében lakájjad sütköröz:
Sok millió nyomor s inségbe vész . . .
Nem a nyomor lármája kell nekem,
Csöndes magány, hol megpihenhetem.*

*Te beteges test s belém tévedt szellem,
Ne játszódjatok gunyolódva vélem?
Ne hozzatok rám lázas álmokat,
Ne neveljétek a fájdalmakat . . .
Oh Istenem! szent orvosom, Atyám!
Borítsd magányod fenségét reám.*

Rédiger Géza.

Tilos a vadászat!*)

(Folyt. és vége.)

Tehát néhány társammal én lettem kivezényelve oda s miután a mi területünk csak egy barázdával volt elválasztva a szomszéd főur birtokától. én jónak láttam a határ mentén több jelzőtáblát is felállítani, a következő felirattal: „Kincstári határ! Ezen túl tilos a vadászat!”

Elérkezett a vadászat napja s én és társaim, nem akarván a nagy urak multságát zavarni, (nem jó mindenkiel kikezdeni!) a határ mentén fekvő bozótokban huzódtunk meg.

Nemsokára hallatszott a puskázás, a hajtók idáig értek, sőt már fel is bukkant egy uri vadász s miután az üzőbe vett vad a mi területünkre futott, ő is átlépte a határt s tovább haladt utána, éppen egy jelzőoszlop mellett.

Csendes ember vagyok, hanem egyszerre elfutott a méreg ezen nembánomság láttára; utána futottam és rákiáltottam.

— Mit csinál az ur?

— Vadászom, — felelt ő rövidesen.

— Tud az ur olvasni?

— Természetesen.

— Hát nem látja az ur, mi van arra az oszlopra irva?

»Az ur« méltósággteljesen lépett az oszlophoz, azután orrára tette csiptetőjét s fürkészőleg nézett az oszlopra, azután reám nézett s mosolyogva kérdezett:

— Ezt a táblát ön szögeztette ide?

— Igen. Felsőbb parancsra.

— Nem értem. Hát ezért állított meg engem?

— Szólt és iszonyuan kezdett nevetni.

— Hát ez nem elég az urnak? — kiáltottam én most már teljes dühvel.

— De elég. Mert igaz!

— Nos, hát akkor tessék visszafordulni.

— Honnan?

Toporzékoltam dühömben. Odaszaladtam az oszlophoz s nagyokat vertem reá öklömmel.

— Itt az áll, hogy ezen a területen nem szabad vadászni!

— Uram, ön téved. Nézze meg jobban.

Felnézek a táblára, hát, hát az volt rajta, hogy »a fináncz mind zsákba való«. Dühösen rohanok a többi oszlophoz s míg a gaz bitangot szidom, aki az összes tábláimat így elesufította, addig az én vadászom kényelmesen és folyton nevetve sétált át a másik területre. Persze, ott már nem volt hatalmam felette s leferrázva a szégyentől vonultam az erdő sűrűjébe.

*

Most már nem is hahotáztak a vadászok, hanem jobbra-balra dőltek a kaczagástól; egy kövér bácsi már egészen elkékült s erős fuldoklás fogta el.

Szinte veszedelmes volt már a helyzet, még a felszolgáló pincér is az előbbi fogásu tényérokot rakta vissza az urak elé, nevetős zavarában s a házigazda már a poharakat kezdte az agyonöntözött abroszról lesöpörni, orditozva, hogy ennyi örültséget sok egy embernek egyszerre megemészteni.

*) Christélyi Béla »Kalászok« című tárcagyűjteményéből. Ára: 2 korona. Megrendelhető az írónál Pusztasűrű u. p. Tápió-Süly.

Csak a pénzügyőr ült helyénrendületlenül, mosoly nélkül a fényesre borotvált arcán, látva, mennyire mulat ez a sok ur az ő bőre rovására.

Mikor a hangulat ismét a helyzet magaslatára emelkedett, vagy talán inkább a helyzet mélyére süllyedt s az urak nagyot huztak poharaikból, szólalt meg ismét a fináncz.

— Van még kérem egy ilyen kedves emlékem. Ha talán... nem untatom, ... még az is elmondanám.

— Elég lesz, — hörgött a fuldokló ur.

— De csak halljuk, — kiáltották a többiek.

— Tehát kérem! A rákövetkező szezonban történt, hogy ezirkáló utra indultam s nem messze egy várostól egy torzonborz fa mellett valami parasztembert pillantottam meg. Csak úgy kíváncsiságból közeledtem feléje, hogy vajjon mit csinál ott? Hát a földön mellette egy puska s egy lőtt nyul hevert.

— Kend lőtte ezt? — kérdem tőle.

— Igenis én, tekintetes fináncz ur, ugye szép egy darab nyul.

— Szép, atyafi. De mutassa csak a jegyét.

— Jaj tekintetes uracskám, bizony én azt otthon hagytam, nem tudtam, hogy magammal kell hordanom.

Csakhogy felkiáltottam örömben; no ezen most már elverem a port, ez egészen jó préda lesz.

— Akkor bátya velem jön be a városba, ott majd végeznünk a dologgal.

A paraszt kért, könyörgött, hogy csak bocsássam el, sohasem fog többé vadászni. Bevallotta azt is hogy nincs jegye, hogy a nyulat is nekem adja, hogy otthon megvendégel, csak ne jelentsem fel.

— No most már annál inkább velem jön kend. Most pedig előre!

A ravaszszemű paraszt látva, hogy nem tágitok, egy ügyes mozdulattal a földre hajolt s hirtelen felkapta fegyverét. Miután azonban én mégis csak ügyesebb voltam nálánál, kicsavartam azt a kezéből s most már puska előtt vittem magammal.

A városban átadtam emberemet a hatóságnak s az illető helyen is megtettem a kellő feljelentést, okvetlenül számítva a busás büntetéspénzre.

Az ügy azonban sokáig késett s a mikor e miatt egyszer felvilágosítást kértem feletteseimnél, a következőképen szóló végzést nyomták a markomba:

«Mínt hogy X. Y. zsomlyai lakosnak lefoglalható vagyona nincs, a három rendbeli jövedéki kihágásért (tiltott területen való vadászat, fegyveradó be nem fizetése és vadászjeggy hiánya) s a hatóság elleni erőszak vétségéért fizetendő bírsága 60 napi fogságra változtatatik.»

Ismét ott voltam tehát, a hol a mádi izraelita.

*

A kaczagásra nyújtott arcok összehúzódtak s kérdőn néztek a finánczra. Pillanatnyi szünet, azután a házigazda vette fel a szót.

— Ez bizony már pech volt. Sajnálom magát barátom. Mert azt megérdemelte volna, hogy a kincstárnak tett szolgálatai megjutalmaztassanak.

— És mi lett a paraszttal?

— Leülte büntetését s azután kezdte ott, a hol abbahagyta. Veszedelmes orvvadász ma is.

— A gazember! Az ilyent karóra kellene huzni, Koczezintottak, most már a finánczezal is s még sokáig tanakodtak a felett, mit kellett volna a paraszttal tenni.

Mert hiába, — az urak vadászhatnak, de a parasztot szidni muszáj.

HARCZBAN A SZABADSÁGÉRT.

A „Független Ujság“ eredeti regénye. (28)

13. Fejezet. Hogy verik az angolt?

A magyar embernek már a vérében benne van a hadakozás. Vele születik a harcra készség. A nagyon hidegvérű nemzetek irtóznak a vértől. Pedig a magyar fiúk csakugyan nem féltek a haláltól. Mindig azon imádkoztak, hogy nagy bajba kerüljenek.

Nem kellett ezért imádkozni. A háboruban eljött annak az ideje imádság nélkül. A Tugela balpartján, amint fölfelé haladtak, harmadik napon Ladysmith város közelében rábukkantak a bur előőrsekre. Azok azt hitték, hogy angol.

De lett öröm, mikor a burok jelével intettek a magyar előőrsek. Aztán közeledtek és találkoztak. Eppen Darkó csapatja volt az előfutók szolgálatában, mikor a legelső bur előőrsöket megpillantották. Darkó intett. Kalapját lekapva háromszor a föld felé hajította, mire a bur ugyanazt tette. Aztán közeledtek.

A zajos harcnapok alatt is szakadatlanul tanulták a bur nyelvet s így esett, hogy Darkó, kinek különben éles esze volt, a bur előőrsöket bur nyelven üdvözölte.

Már csak tíz lépésre voltak, mikor Darkó elkezdte a beszédét.

— A szabadság Istene nevében üdvözöllek bur vitézek!!

A burok leemelték a kalapot és megállottak öt lépés távolban. Darkó intett az utána jövő huszonegy magyar fiúnak, hogy a zsolttart kezdhetik. Megadta a hangot és énekeltek Isten dicsőítéséről. A régi zsolttáréneke volt. De magyarul.

*„A Siomnak hegyén Isten,
Tied a dicséret.
Fogadást tesznek néked itten,
Tisztelevén tégedet“ stb.*

A bur vitézek levett kalappal hallgatták végig a szent zsolttart. Aztán ők is eldalolták szent áhitattal, de bur nyelven.

Azután Darkó beszélt a burok őrségének vezetőjével, de előbb kezet szorítottak.

— Bur! — mondta a burok vezetője,

— Magyar! — válaszolt a kézsorítás közbe Darkó.

— Honnan jöttök, testvérek? — kérdezte a bur.

— Európából, Magyarországról. A szabadság szent tüze hevítette nemzetemet ötven év előtt. Akkor nekünk volt szabadságharcunk, most nektek van. A magyar eljött. Csak kis csapat, de bátor és erős.

— Hányan vagytok?

— Az ütközetek előtt százan voltunk, de megapadt a szám.

— Sokkal?

— Csak három a halott. Azt is drágán adtuk.

— Erős harcokat volt?

Darkó elmondotta a magyar csapat rövid történetét. A bur előőrsvezető érdeklődve hallgatta a rövid előadást. Aztán keblére ölelte Darkót.

— A szabadság gyermekei vagyunk, testvérek vagyunk!

— Éljen! éljen! — tör ki a lelkesedés a magyar fiukból és rendre ölelgették a burokat.

Vegyeskoru emberek valának a burok. Volt közöttük fehérszakállu aggastyán és bajusz nélküli gyermek. De a szent tűz, a szabadság szent tüze ott agyogott az arcán valamennyinek. (Folyt. köv.)

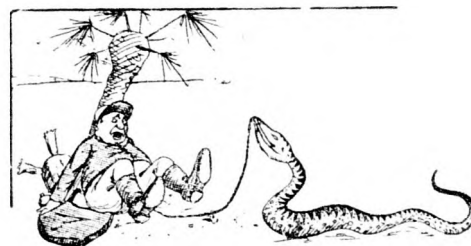
Vadászkaland.

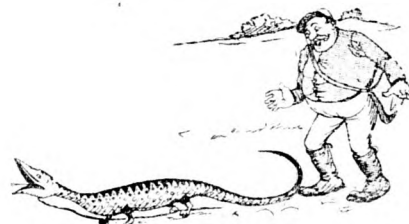
Afrikában pálma alatt
Pihent vadász és kutyája.
Elaludttak és egy kígyó
Gusztust kapott a kutyára.

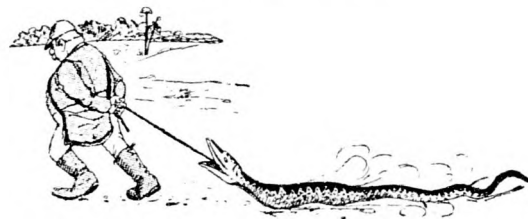
Nosza neki föl is falja,
Vonit az eb keservesen.
De a vadász tovább alszik
Es álmodozik édesen.

Az eb kötelét rángatva
A bőszi kígyó, nagyon mérges
Föl ébred a vadász s látja,
Hogy a helyzet igen rémes.

Már el bocsátja a hurkot
Hadd fusson a mérges kígyó.
Hanem menten rájön arra
Hogy a kegyelem itt nem jó!

— Eb evő csuf bestiája!
S megkapja az eb kötelét.
— Majd elviszlek a törvényre,
Megiszod ennek a levét!

Apróságok.

Szomorodott szível. Az adóhivatalnál most foly-
nak a negyedévi adófizetések. Nagy tolongás van egész
nap az adópénztár előtt. Egy tréfás orvos, aki ugyan-
csak akkor fizet adót, ha árverést tűznek ki a holmi-
jára, most az egyszer szokása ellenére pontos akart
lenni. Várt vagy tíz percig a pénztár előtt, végre is
megszólt:

— Kedves pénztárnok ur, szabaditson el
innét:

— Nagyon sajnálom, nem tehetek kivételt, csak
sorba megyünk.

Az orvos gondolkozott egy darabig, azután el-
ment. Befordult a Bazárba villásreggelire, onnan
félóra mulva fekete papírba göngyölt csomagot küldött
át a pénztárnoknak, szépen átkötve, megezimezve.
Ötven koronát rejtett magában a gyászos csomag s a
következő tartalmu kis levélkét:

Mélyen szomorodott szível folyó negyedévi adómra...

A pénztárnok mosolygott és elszámolta az ötven
koronát, az adókönyvecskét pedig a következő levél
kíséretében küldte vissza:

Fogadja őszinte részvételem!

Szörnyű apátlanság. Komoly büntetőügyi tárgya-
lásokon belopózik néha — mint mondani szokás —
egy pajkos napsugár s a szigorú bírák nem tudják
titkolni a mosolyt, ami erőszakkal odaveszi magát az
ajkukra. Minap valami kisebb bűnpör tárgyalásán egy
fakó vén cigányasszony gubasztott a vádlottak pad-
ján. Nyögött, ingatta siralmasan a fejét és sóhajtozott,
mint valami bomlott masina.

— Alljon föl vádlott — szólította az elnök —
van e valami előadni valója?

A boszorkányképű cigányasszony föltápászkodott
ültéből s az elnök szemébe vigyorgott:

— Csókolom kezeit mit adnék én elő? Nincs
nekem semmim a világon, hanem inkább a nagysá-
gos tekintetes ur egy kis bagót ha adna...

Alig csittult el az általános derűtség vihara,
keresztkérdései közben családi állapotáról faggatta az
elnök a vádlottat:

— Van-e gyereke?

Az öreg banyának fölillant a szeme:

— Gyermekem — csókolom kezét — hat.

— Hogy hívják az apjukat?

— Nincs azoknak apjuk csókolom kezit.

— Nincs? de hát ki volt az apjuk?

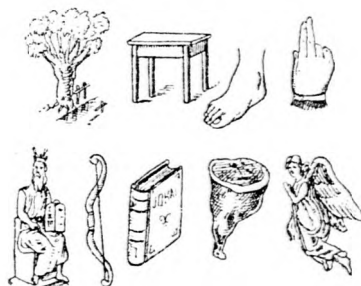
— Nem is volt azoknak instálom, én vagyok az
apjuk, anyjuk...

Képeinkhez.

A munkás. Nemesak a festő, hanem a szobrász
is kitudja fejezni azt, amit érez. Képünkön a fárad-
tan hazatérő munkást alakította a művész és élénk
helyezi az ő legnagyobb örömeiben. Gyermekeit ka-
rolja és csókolja a fáradt kézműves. Látszik arczán
a boldogság, a megelegedés. Látszik az az édes tudat,
hogy nem egyedül magáért dolgozik esupán, hanem
azért a kedves kis leányért is, akit atyai szívének
legforróbb szeretetével ápol. Sokat beszél az a hall-
gatag kép, ha rátekintünk figyelmesen, de leginkább
azt mondja: ime az én verejtékes munkám enyhítő
angyala, az én reménységem, az én édes gyermekem!

Egy szép nyaraló. A párisiak ugyan büszkék az
ők nyaralóikra, melyek a világ legdivatosabb városa:
Páris körül vannak. Bécs is kérkedik hegyi üdülő
helyeivel. Mi sem hagyhatjuk szónélkül, hogy bizony
nekünk is van ám! Még pedig szebb, változatosabb
kültvárosunk Budapest körül, mint Bécsnek. A budai
oldal hegyes, bércezes vidék, szép kilátások, arnyas
erdők, melyekhez hasonlóval kevés főváros álhat elő.
A pesti oldalon az Alföldre lehuzódó falvak tele
vannak szüntelen kényelmes nyaralókkal. Ezek enyhéb-
bék, a budai oldal élesebb levegővel bir. Képünkön
a budai részről mutatunk be egy szép nyaralót az
Oetl Antal mérnök nyári lakását, mely méltán
sorakozhatik a már lapunkban bemutatott szép nyaraló
képek közé.

Képrejtvény.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.
A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő 1902. augusztus hó 3.

A „Független Ujság” 29. számában közölt talány megfejtése

»Kivándorlók.«

Helyesen fejtették meg: Császár Katicza, Stokker Veronika,
Barta Erzsé, R. Burián Sarolta, Békésy Mária, Horog Klárka, Dénes
Piroska, Pestaloty Ilonka, Kőváry Jánosné, Demeter Jánosné, Szűcs
Ferencz, Margó Elek, Máca Jakab, Sebes István, Bohár László,
Sütő Ferencz, Bugyi Pál István, Váró József, Takács László,
Béres János, Marton György, Erős József, ifj. Szathmáry Sándor,
Gyárfás Imre, Keresztyén Gábor, »Jász-Dolsai kaszinó.«

A sorshuzásnál Sütő Ferencz (Gyertyámos) neve jött
ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Gárdonyi Géza
»Egri csillagok« című regényét küldöttük meg:

• LEVELES SZEKRÉNY •

Sorsjegyekről. Szluha Flórián, Freska János uraknak
sorsjegyeik nem huzattak ki. — **Máriásy Péter** urnak.
Ujabb felsőhatósági döntés szerint a mezei gazdasággal
bíró cséplőgéptulajdonosok csak abban az esetben vannak
iparigazolvány váltására kötelezve, ha tulnyomólag kere-
setszerűleg foglalkoznak csépléssel. — **Apor Kálmán** urnak.
A dolog úgy áll, hogy a szőlőtőkék mellé bevert karók-
nak, továbbá szőlőterületen rakásba rakott karóknak el-
lopása miatt indított ügy elbírálása a kir. bíróság hatá-
skörébe tartozik, mert az utóbbi felsőbbhatósági döntések
igy határoztak. — **Jogi eset.** Tessék az alábbiakhoz alkal-
mazkodni. 1. Cselédbérvkövetéseknél a követelt bér után
a kereset megindításától e kamatok is felszámíthatók.
Cselédügyekben az ügyvédi költségek megtérítése szintén
igényelhető, ha a konkrét ügy körülményeinél fogva az
ügyvédi képviseltetés felesleges nem volt. 2. Munkásiga-
zolvánnyal nem bíró mezőmunkás ellen munkába nem
állítás miatt indított ügy elbírálása a bíróság hatáskörébe

tartozik. — **Tordai János** urnak. Igen helyes. Meg kell mozdulni magoknak a kisgazdáknak is, mert az bizonyos, hogyha össze nem tartanak, az állapotok mind rosszabbak lesznek, a bajaikat nem orvosolhatják. A Magyar Gazdaszövetség által létesítendő gazdakörök (földmivelők szövetsége) részére készített alapszabálytervezet már nyomtatásban is megjelent s kapható a *Magyar Gazdaszövetség* titkári hivatalánál (Budapest, Baross-utca 10. szám alatt.) Nemesak önmek, de minden olyan egyénnek, aki szíven hordja a kisgazdák sorsát, ajánljuk, hogy ezt a díjtalanul kapható nyomtatványt egy levelező-lapon kérjék és olvassák. — **Jó gazda.** Az ismétlődő törekrázó-rosta bármely eséplőgépre alkalmazható és igen czélszerű találmány. De legfőbb az, hogy magyar ember találmánya, melylyel megelőztük a külföldet. Az árak végett forduljon a fel-találéhoz: *Vizák János* műgépész. (Budapest, VIII. Izabella-tér 5. szám.) — **Borbély Sándor** urnak. A „*Góbságok*“ könyv csak azért késett, mert az írónál elfogyott és a bizományban adott példányokból kellett küldeni. Minden esetre legezészerűbb egyenesen az írőhoz fordulni a rendeléssel. A „*Góbságok*“ -ból még lehet kapni, de karácsonyra bizonyosan második kiadás fog megjelenni az érdekes kacagató históriákból.

A „*Független Ujság*“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti placzi árak.

Budapest, 1902. július 26. a.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 14:00—16:00 K. *Rozs* 12:20 K-tól 14:40 K-ig. *Árpa* 11:20 K-tól 12:20 K-ig, jobb minőségű 14:00 K-tól 17:50 K-ig. *Zab* 14:80 K. *Tengeri* 10:20 K. Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	27 10	27 40	26 90	26 20	25 80	25 20	24 60	22 60	11 40

Buzakorpa finom 8 80 K, durva 9 00 K.
Egyéb magvak: *mák* 25—28 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 11—12 K, aprószemű 18—18 K, *tarka* 20—20 00 K, *lencse* 12—13 Jorsó héjas 18—36 K, *lóhere* 46—56 K, *lucerna* 64—66 K. *baltaczim* 26 00—28 50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 520—740 fillér, mubar 660—760 fillér, zsupszalma 320—380 fillér, alomszalma 240—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 36—42 K.
Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 86—88 fillér, 260—280 kg.-mos 76—82 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 72—86 fillér, szerb 86—100 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyzettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 64—69—, középminőségű 54—64—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 58—66 00, magyar tehén középminőségű 56—60 00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 46—, 58 00, szerbiai ökör jobb minőségű 44—68—, kivitel —, középminőségű 34—38—, szerbiai bika 46—67—, szerbia bivaly 38—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősulyban Élő borju 56—86 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2 40—2 80 K, csirke 1 10—1 70 K, kappan hizott 3 00 K.—7 20 K. *Rucza* 2 60—3 00 K. *Lud* sovány 4—8 K. *Pulyka* sovány 4 40—4 60 K.

Tojás alföldi 57—60 K, erdélyi 56—58 K, ládánként. *Tea.* tojás 100 drb 4 30—4 80 K.

Tejtermékek. *Teavaj* 2 00—2 10, *tejföl* 62—80 fillér literenként, *főzővaj* 1 40—1 50 K, *tehenturó* 12—18 fillér kg.-ként.

Zöldség. *Sárgarépa* 100 kötés K. 4 00—7 00 1 q 3 00—7 00 *Petrezselyem* 100 kötés 40—7 00, 1 q 35—40—, *zeller* 100 drb 1 20—1 60, *karalábé* 2 00—2 50, *vöröshagyma* 100 kötés 20—40 drb 6 00 q 16 00—20 60, *foghagyma* 30—32—, *vörösrépa* 100 drb. 1 60—2 00, *fehérrépa*, *fejéskáposzta* 30 00—32 00—, *kelkáposzta* 100 drb 4 00—8 00, *vöröskáposzta* 00—00—, *fejéssaláta* 1 00—1 60, *kötött saláta* 0 00—0 00, *burgonya rózsa* 1 q 10 40—16 60, *sárga* 10 40—16 80.

Pozsonyi Kiállítási Sorsjáték

1089 nyeremény 85.000 korona ért.

Főnyeremény 50.000 korona ért.

2-ik főnyeremény 10.000 kor. ért. * 3-ik főnyeremény 5000 kor. ért.

és számos melléknyeremény.

Sorsjegy ára csak 50 fillér. * HUZÁS VISSZAVONHATLANUL 1902. szeptember 21-én.

Sorsjegyek kaphatók: minden banküzletben, sorsjegy elárusítóhelyen és dohánytözsdeben, valamint a GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZAGOS SZÖVETSEGENEK Kiállítási Sorsjegy Irodájában, Budapest, V., Nádor-utca 16. szám. — Dohánytözsde és üzlettulajdonosok jutalék mellett kapnak sorsjegyet bizományba.

Uj fűkaszaló! "DARLING"

Könnyű járásban, teljesítésében és tartósságban még megközelítőleg sem éretett el más gyártmányoktól. Vonóerőszükséglet 25—50%-al csekélyebb mint másoknál.

I Kettős működésű
Szénaforgatók,
Hollingsworth és
Angló-amerikai
Lógereblyék

ismert legjobb kivitelben.

UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosoknál,
Budapest, V., Váci-körút 60.

1901. évi forgalom 26000 mmázsa. Felhivjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a budapesti gyapju-aukceziókra

melyek idei második sorozata

f. évi szeptember hó 24-én veszi kezdetét.
Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Lóárverési hirdetmény.

A mezőhegyesi magyar királyi állami ménestézetben kiselejteztetett lóanyag folyó év július hó 21., 22. és 23-án kerül a helyszínen árverés útján eladásra, és pedig:

21-én körülbelül 169 db három éves herélt, 22-én 87 drb két éves herélt és 81 db a helybeli ménestéztől kiselejteztetett igás és különböző korú ló.

23-án körülbelül 70 drb különböző korú kancza és körülbelül 50 darab igás és nyerges ló.

Az árverés kezdete

minden nap reggel 9 órakor.

Az árverési feltételek a helyszínen fognak a közönség tudomására hozatni.

Mezőhegyes, 1902. év július 2-án.

M. kir. állami ménestézetnökség.

62420/II. 2. a. 1902. szám.

Hirdetmény.

A fogarasi m. kir. ménestézet tenyésztőállományából kisorolt, részben számfeletti és pedig

28 drb kisorolt pinzgauai fajta tehén, 24 drb számfeletti és legnagyobb részt hasas pinzgauai fajta üsző és 9 darab bivalytehénnek eladása czéljából

folyó évi augusztus hó 8-án

Fogarason nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Az árverési feltételek, valamint az árverésre kerülő állatok közelebbi leírását tartalmazó jegyzéket a fogarasi ménestézet igazgatósága a hozzá fordulóknak megküldi.

BUDAPESTEN, 1902. július hó 14-én.

M. kir. földművelésügyi minister.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket és Gőz-utimozdonyokat

a legökéletesebb szerkezettel a legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92-50. Budapest-Kelenföld, a vasútállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott természetesen berendezett tartalékrész raktárt és javítóműhelyt tartanak fenn.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

nyugis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
Alakult 1900. erkölcsi támogatásával Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.080.— kor.
Tartalékok	111.053.60 kor.
Összesen	1.779.133.60 kor.

Első évi fölösleg 90.349.— kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyiszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8-10.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése.

Arjegyzekek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 500 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 45000 darab.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografialag legszébben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tisztakáli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tisztakáli = 74-76% kénsavas káli tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül
Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő minőségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi- és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)